

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 56g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 94
alin. (1) din Codul de procedură penală

(excluderea probelor din dosarul penal)

CHIȘINĂU

22 mai 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 17 mai 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 22 mai 2018 în camera de consiliu,

Prezintă următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „se exclud din dosar” de la alineatul (1) al articolului 94 din Codul de procedură penală, ridicată de către dl avocat Vasile Nicoară, în dosarul nr. 1-1038/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 17 mai 2018 de către dl judecător Sergiu Stratan din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află cauza privind învinuirea domnului Serghei Cosovan de comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 190 alin. (5) din Codul penal, normă care stabilește răspunderea penală pentru dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, în proporții deosebit de mari.

4. În cadrul ședinței preliminare a cauzei penale, domnul avocat Vasile Nicoară (apărătorul domnului Serghei Cosovan) a solicitat excluderea probelor acuzării ca fiind nepertinente și inadmisibile. Instanța de judecată nu s-a pronunțat însă în privința acestei solicitări.

5. Ulterior, în cadrul ședinței de judecată, domnul avocat Vasile Nicoară a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „se exclud din dosar” de la alineatul (1) al articolului 94 din Codul de procedură penală.

6. Prin încheierea din 14 mai 2018, instanța a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngădi accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 93 Probele

„(1) Probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

[...]

(3) Elementele de fapt pot fi folosite în procesul penal ca probe dacă ele au fost dobândite de organul de urmărire penală sau de altă parte în proces, cu respectarea prevederilor prezentului cod.

[...]”

Articolul 94 Datele neadmise ca probe

„(1) În procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, **se exclud din dosar**, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute:

[...],

9. Prevederile relevante ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale sunt următoarele:

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sale de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

[...]”

DREPT COMPARAT

10. În 2003, un grup de experți din cadrul Rețelei experților independenți în domeniul drepturilor fundamentale din Uniunea Europeană a elaborat un aviz cu privire la statutul dovezilor obținute în mod ilegal în cadrul procedurilor penale din statele membre ale Uniunii Europene (CFR-CDF.opinion3-2003). În acest aviz s-a menționat că normele de procedură penală din aceste state oferă o protecție mai mare decât articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

11. Astfel, doar în șapte state (Austria, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Suedia și Regatul Unit – grupul A) datele obținute prin încălcarea dreptului la respectarea vieții private sunt admisibile în cadrul procedurilor penale. Totuși, în aceste state sunt interzise declarațiile obținute prin tortură, cu excepția cazului în care acestea sunt folosite într-un alt proces împotriva tortionarului (a se vedea, în acest sens, articolul 15 din Convenția împotriva torturii și a altor pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante).

12. În alte nouă state (Belgia, Cipru, Spania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Malta, Portugalia – grupul B) datele obținute prin încălcarea dreptului la respectarea vieții private sunt excluse în mod obișnuit din cadrul procesului penal.

13. Totuși, în toate aceste state există excepții de la regulile enunțate. Astfel, în statele din grupul A datele obținute în mod ilegal sunt evaluate de către judecător printr-un exercițiu de punere în balanță, prin care se apreciază gravitatea încălcării comise la colectarea probei, impactul avut în privința credibilității acesteia și importanța ei pentru stabilirea răspunderii inculpatului. Un exemplu în acest sens este și regula prevăzută de secțiunea 78 (1) din Legea privind poliția și probele penale din 1984 din Regatul Unit, care stabilește că, în orice procedură, instanța

de judecată poate refuza admiterea probelor pe care urmărește să se bazeze acuzarea, dacă se constată că, date fiind circumstanțele cauzei, inclusiv circumstanțele în care au fost obținute probele, admiterea acestora ar avea un efect contrar în privința corectitudinii procedurilor.

14. Pe de altă parte, datele obținute prin încălcarea dreptului la respectarea vieții private în statele din grupul B sunt utilizate în proces doar dacă îmbunătățesc situația inculpatului. De exemplu, în Danemarca instanțele judecătorești acceptă asemenea probe, dacă acestea îi sunt favorabile inculpatului.

15. În 2008, Institutul pentru Pace al Statelor Unite în colaborare cu Centrul Irlandez pentru Drepturile Omului (ICHR), Oficiul Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului (UNOHCHR) și Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) au elaborat un model de Cod de procedură penală (în continuare – Codul).

16. Articolul 230 alin. (1) (Excluderea probelor obținute cu încălcarea prevederilor Codului model de procedură penală sau cu încălcarea drepturilor acuzatului) din acest Cod stabilește că instanța de judecată nu își poate baza decizia pe probe ilegale care trebuie excluse în conformitate cu prevederile acestui articol. Astfel, alineatul (2) din acest articol stabilește că instanța de judecată trebuie să excludă: (a) dovezile care au fost obținute în lipsa unui mandat sau a unui ordin privind efectuarea măsurilor speciale de investigații; (b) dovezile obținute prin măsuri speciale de investigații neautorizate, în cazul în care aceste măsuri nu au fost validate ulterior de către un judecător; (c) orice declarație obținută prin tortură și alte pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante; (d) declarațiile obținute în timpul comunicării privilegiate dintre acuzat și persoanele care nu sunt obligate să depună declarații, care au la bază principiul confidențialității; (e) informațiile, documentele sau alte dovezi obținute de la Comitetul Internațional al Crucii Roșii, astfel cum prevede articolul 234 din Cod (a se vedea, în acest sens, cauza *Prosecutor v. Simic, et. al.*, IT-95-9-T, 17 octombrie 2003, pct. 1152-1154, în care Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie a stabilit că Comitetul Internațional al Crucii Roșii are în conformitate cu dreptul internațional cutumiar un privilegiu absolut în acest sens); și (f) dovezile privind comportamentul sexual în cazurile prevăzute la articolul 235 din Cod, *i.e.* dovezile care demonstrează că presupusa victimă s-a angajat și în alte comportamente sexuale, demonstrând predispoziția sexuală a presupusei victime.

17. În același timp, alineatul (3) stabilește că o mărturisire sau o altă declarație incriminatoare trebuie să fie exclusă dacă: (a) au fost încălcate prevederile articolelor 106-109 din Cod (prevederi care reglementează audierea suspectului, a unei persoane surde sau a unei persoane cu deficiențe mintale); (b) mărturisirea sau declarația a fost făcută în absența avocatului, în cazul în care prezența sa este obligatorie potrivit Codului;

sau (c) mărturisirea sau declarația a fost făcută în absența avocatului de către o persoană care a renunțat la acest drept prin constrângere.

18. Alineatul (5) prevede că, în afara cazurilor stabilite la alineatele (2) și (3), instanța de judecată trebuie să excludă proba atunci când aceasta a fost obținută cu încălcarea Codului sau a legii și: (a) circumstanțele în care a fost obținută proba generează o îndoială substanțială cu privire la credibilitatea ei; (b) atunci când, ținând cont de natura încălcării și circumstanțele în care a fost obținută proba, valoarea probatorie a acesteia este depășită de necesitatea asigurării integrității și corectitudinii procedurii.

19. Potrivit alineatului (6) din același articol, instanța de judecată este obligată să excludă și probele obținute în mod direct din probe ilegale atunci când: (a) există o legătură de cauzalitate între probele în cauză și dovezile obținute cu încălcarea Codului sau a legii; și (b) dovezile în cauză au fost obținute prin exploatarea activă de către poliție a încălcării inițiale.

20. În continuare va fi prezentată situația generală cu privire la problema în discuție, astfel cum este reglementată aceasta în legislația unor state europene.

21. În Slovenia Codul de procedură penală nu conține o listă exhaustivă a mijloacelor de probă care pot fi utilizate în proces, regula generală fiind admiterea oricăror probe care pot contribui la aflarea adevărului. În același timp, articolul 18 alin. (2) din Cod stabilește că nicio instanță nu își va putea baza hotărârea pe probe care au fost obținute cu violarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacrate de Constituție sau pe probe care au fost obținute cu încălcarea dispozițiilor Codului de procedură penală. Încălcarea legii la obținerea probei conduce la excluderea ei.

22. Legislația slovenă nu se limitează la o simplă excludere a probelor obținute ilegal, ci reglementează trei tipuri de excludere. Primul tip de excludere decurge din interpretarea articolului 18 alin. (2) coroborat cu articolul 183 alin. (2) din Codul de procedură penală al Sloveniei, care îi interzice judecătorului să-și fundamenteze hotărârea pe o probă ilegală sau inadmisibilă. Al doilea tip de excludere constă în excluderea fizică din dosarul cauzei penale a probelor ilegale sau inadmisibile. În conformitate cu articolul 183 alin. (3) din Cod, aceste probe sunt îndosariate separat și sigilate. Al treilea tip de excludere constă în imposibilitatea judecătorului care s-a pronunțat cu privire la ilegalitatea probelor de a mai examina cauza penală. Această interdicție este valabilă pentru examinarea cauzei în instanța de prim grad, în apel sau în căile extraordinare de atac. Totuși, această din urmă interdicție cunoaște o excepție, și anume dacă probele declarate ilegale nu pot influența sub nicio formă, prin natura lor, decizia judecătorului.

23. În Olanda excluderea probelor obținute în mod ilegal a fost reglementată pentru prima dată în anul 1995 prin introducerea în Codul de procedură penală a articolului 359a. Totuși, această regulă beneficia de recunoaștere jurisprudențială în baza mai multor decizii ale Curții Supreme Olandeze

24. Articolul 359a alin. (1) din Cod prevede că în cazul în care au fost încălcate în faza investigațiilor preliminare prevederile legii procedurale, încălcări care nu pot fi remediate, iar legea nu prevede expres o sancțiune, instanța poate dispune: a) reducerea pedepsei de o manieră direct proporțională cu încălcarea procedurală, în măsura în care vătămarea sau prejudiciul produs pot fi compensate astfel; b) neutilizarea probelor obținute cu încălcarea dispozițiilor procedurale; c) respingerea acuzației, dacă erorile sau omisiunile procedurale afectează dreptul la un proces echitabil.

25. Înainte de a dispune excluderea probelor în conformitate cu articolul 359a alin. (1) din Cod, judecătorul trebuie să aibă în vedere trei factori care sunt expres enumerați la alineatul (2) al aceluiași articol. Primul factor este interesul protejat prin norma procedurală încălcată, al doilea factor constă în gravitatea erorii sau a omisiunii procedurale care a fost invocată, iar cel din urmă factor constă în vătămarea sau prejudiciul produs prin eroarea sau omisiunea procedurală.

26. Articolul 427 din Codul de procedură penală al Franței stabilește principiul libertății probelor. Potrivit acestui principiu, infracțiunile pot fi dovedite prin orice mijloace de probă, cu excepția cazurilor în care legea dispune altfel. Acest principiu are două limite, și anume: proba trebuie să fie legală și proba trebuie să fie loială. Legalitatea presupune ca proba să fie administrată cu respectarea tuturor exigențelor cerute de lege. În acest sens, se pune accentul pe respectarea principiului contradictorialității și al nemijlocirii, în sensul în care fiecare parte trebuie să-și poată prezenta poziția cu privire la proba administrată.

27. Legea procesuală penală franceză nu conține reglementări cu privire la excluderea probelor ilegale, ci recurge la sistemul nulităților, care se aplică și în materia probelor. Astfel, se face o deosebire între nulitățile de ordine publică (*nullités d'ordre public*) și nulitățile de ordine privată (*nullités d'ordre privé*). Nulitățile de ordine publică privesc încălcări ale regulilor ce țin de buna desfășurare a procesului penal, cum ar fi regulile de competență, lipsa jurământului experților, obligarea unui inculpat de a depune jurământul, neaudierea inculpatului în cursul instrucției penale etc. Nulitățile de ordine publică pot fi invocate din oficiu de către instanța de judecată sau la cerere de către participanții la proces.

28. În privința nulităților de ordine privată, nu este suficient să se constate o neregulă, ci este necesar să se probeze că încălcarea prevederii procesuale a afectat în mod efectiv interesele părții în cauză (a se vedea,

în acest sens, articolul 802 din Codul de procedură penală al Franței). În cazul în care încălcarea procedurală nu a produs o vătămare efectivă (*absence de grief*), proba obținută cu încălcarea legii va fi admisă.

29. În Italia Codul de procedură penală stabilește la articolul 191 alin. (1) sancțiunea neutilizării probei (*inutilizzabilità della prova*) care a fost obținută cu încălcarea prevederilor legale. În același timp, alineatul (2) al aceluiași articol stabilește că caracterul inutilizabil al probei poate fi invocat din oficiu de către instanța de judecată în orice etapă a procedurii.

30. Anterior intrării în vigoare a actualului Cod de procedură penală, caracterul inutilizabil al probelor a fost afirmat de către Curtea Constituțională a Italiei prin Decizia nr. 34 din 6 aprilie 1973, unde s-a stabilit că în procesul penal nu pot fi utilizate ca probe interceptările convorbirilor telefonice obținute în afara cadrului legal.

31. În Croația Codul de procedură penală stabilește la articolul 10 că deciziile instanțelor de judecată nu se pot baza pe probe obținute în mod ilegal. Potrivit alineatului (2) din același articol, sunt considerate ilegale probele obținute prin încălcarea interdicției generale a aplicării torturii sau a oricărui tratament inuman sau degradant, prin încălcarea dreptului fundamental la apărare, la demnitate, reputație și onoare și a dreptului la inviolabilitatea vieții private și de familie, prin încălcarea dispozițiilor Codului de procedură penală, precum și cele obținute în baza altor probe ilegale. Alineatul (3) prevede că dovezile obținute prin încălcarea dreptului fundamental la apărare, la demnitate, reputație și onoare și a dreptului la inviolabilitatea vieții private și de familie nu sunt considerate ilegale dacă au fost obținute prin acțiuni care nu sunt interzise de Codul penal, dacă sunt utilizate în proceduri penale referitoare la infracțiuni grave, în care încălcarea drepturilor este semnificativ mai mică decât gravitatea infracțiunii. Totuși, alineatul (4) stabilește că decizia instanței de judecată nu se poate fundamenta într-o măsură determinantă pe aceste probe.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

32. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că textul „se exclud din dosar” de la alineatul (1) al articolului 94 din Codul de procedură penală, interpretat în sensul în care probele obținute cu încălcarea prevederilor legii nu sunt înlăturate din dosarul cauzei penale, încalcă dispozițiile articolelor 20 și 21 din Constituție.

33. Astfel, potrivit autorului excepției, păstrarea în materialele cauzei penale a probelor obținute ilegal obligă instanța de judecată să pronunțe o hotărâre în baza unor informații care nu pot servi ca probe. De asemenea,

neeliminarea acestor probe din materialele cauzei penale conduce la încălcarea dreptului acuzatului de a fi prezumat nevinovat.

B. Aprecierea Curții

34. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

35. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

36. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Vasile Nicoară, în dosarul nr. 1-1038/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

37. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „se exclud din dosar” de la alineatul (1) al articolului 94 din Codul de procedură penală.

38. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile contestate încalcă prevederile articolelor 20 și 21 din Constituție.

39. Examinând sesizarea, Curtea reține că autorul acesteia invocă o pretinsă neconstituționalitate a textului „se exclud din dosar” din cuprinsul alineatului (1) al articolului 94 din Codul de procedură penală din perspectiva a două motive. Astfel, potrivit celui dintâi motiv, ambiguitatea textului de lege contestat îi induce instanței de judecată concluzia vinovăției acuzatului în baza unor probe ilegale, iar potrivit celui de-al doilea motiv, aceeași ambiguitate conduce la încălcarea dreptului acuzatului de a fi prezumat nevinovat.

40. Curtea observă că, în susținerea opiniei sale, autorul excepției face trimitere la o Decizie a Curții Constituționale a României prin care s-a recunoscut constituționalitatea textului „excluderea probei” din cuprinsul articolului 102 alin. (3) din Codul de procedură penală al României în măsura în care prin acesta se înțelege eliminarea din dosarul cauzei penale a probelor obținute ilegal. În acest sens, autorul excepției invită Curtea să procedeze de o manieră similară.

41. Cu privire la argumentul enunțat, Curtea constată existența unor diferențe între procedura penală din Republica Moldova, care rezervă faza urmăririi penale sau cea a judecării cauzei pentru admisibilitatea probelor, și procedura penală română, care instituie etapa camerei preliminare. Așadar, în afară de existența unei terminologii identice, Curtea nu constată existența vreunei asemănări dintre reglementarea în discuție și decizia menționată.

42. Totodată, Curtea ține să menționeze că, în ciuda opiniei autorului excepției care a solicitat excluderea unor probe din materialele dosarului în ședința preliminară de judecare a cauzei penale, o asemenea solicitare excede procedurii respective, în cadrul căreia se verifică doar pertinenta probelor [a se vedea articolul 347 alin. (3) din Cod].

43. În continuare, având în vedere argumentele autorului excepției care a pretins aplicabilitatea articolului 20 din Constituție în cazul excluderii din conținutul cauzei penale a probelor obținute ilegal, Curtea va examina dacă un asemenea drept este protejat în virtutea articolului menționat.

44. Curtea reiterează că articolul 20 din Constituție, care reglementează dreptul de acces liber la justiție, își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 § 1 din Convenție. Astfel, având același domeniu de aplicare ca dreptul la un proces echitabil garantat de Convenție, jurisprudența Curții Europene în cauzele privind utilizarea unor probe ilegale este aplicabilă, cu diferențele de rigoare, în prezenta cauză.

45. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că de vreme ce articolul 6 § 1 din Convenție garantează dreptul la un proces echitabil, acesta nu stabilește anumite reguli privind admisibilitatea probelor (a se vedea, de exemplu, *Schenk v. Elveția*, 12 iulie 1988, § 46, și *Lhermitte v. Belgia* [MC], 29 noiembrie 2016, § 83).

46. Totuși, atunci când Curtea Europeană verifică încălcări ale procedurii de administrare a probelor, ea constată dacă există o încălcare a unui drept garantat de Convenție, precum și modul în care această încălcare afectează echitatea întregii proceduri (a se vedea, de exemplu, *Bykov v. Rusia* [MC], 10 martie 2009, § 89, și *Prade v. Germania*, 3 martie 2016, § 33).

47. Astfel, într-o serie de cauze în care a examinat utilizarea unor probe obținute în mod ilegal [a se vedea *Schenk v. Elveția*, 12 iulie 1988 (înregistrarea convorbirii telefonice), *Khan v. Regatul Unit*, 12 mai 2000 (utilizarea înregistrărilor secrete), *Perry v. Regatul Unit* (dec.), 26 septembrie 2002 (supravegherea video) și *Lee Davies v. Belgia*, 28 iulie 2009 (percheziție parțial necorespunzătoare)], Curtea Europeană a reținut că folosirea unor înregistrări secrete nu încalca articolul 6 din Convenție, chiar dacă acestea pot încălca normele de drept național sau articolul 8 din Convenție, atât timp cât înregistrările obținute astfel nu sunt folosite într-o măsură decisivă sau crucială la condamnarea inculpatului (*Khan v. Regatul Unit*, §§ 35-37). De o manieră similară, ea a stabilit că probele colectate ca rezultat al percheziției parțial necorespunzătoare nu pot constitui o încălcare a articolului 6, chiar dacă acestea sunt decisive pentru condamnare. Totuși, Curtea Europeană a stabilit că în acest caz intră în joc posibilitățile procedurale disponibile pentru acuzat în decursul

procesului de contestare a modalității prin care au fost obținute și utilizate aceste probe (*Lee Davies v. Belgia*, §§40-54).

48. Pe de altă parte, Curtea Europeană a menționat că dreptul național trebuie să interzică utilizarea probelor obținute prin rele tratamente sau prin încălcarea dreptului la tăcere în procedurile interne (a se vedea, de exemplu, *Hulki Güneş v. Turcia*, 19 iunie 2003, § 91, și *Gäfgen v. Germania*, 1 iunie 2010, § 182).

49. Așadar, Curtea reține că garanția echității din articolul 6 § 1 din Convenție impune un control al legalității probelor, precum și interdicția utilizării acelor probe care au fost obținute prin rele tratamente sau prin încălcarea dreptului la tăcere. În plus, aceasta presupune ca acuzatului să i se ofere posibilitatea de a contesta probele pe care le consideră ilegale.

50. În acest context, Curtea reține că textul contestat de la articolul 94 alin. (1) din Codul de procedură penală reglementează excluderea din conținutul cauzei penale a datelor obținute în mod ilegal.

51. Curtea observă că, în funcție de etapa la care se constată inadmisibilitatea probei, aplicarea acestei dispoziții în privința unei cauze concrete determină două variante posibile de excludere a probei.

52. Astfel, urmează a fi excluse din dosarul cauzei penale, cu înlăturarea fizică din conținutul său, probele inadmisibile care au fost catalogate astfel la faza urmăririi penale.

53. Pe de altă parte, inadmisibilitatea probei stabilită la etapa judecării cauzei penale impune doar o obligație a instanței de a nu ține cont de ea la adoptarea deciziei sale.

54. Curtea menționează că această concluzie rezultă în mod cert din prevederile articolului 94 alin. (1) din Codul de procedură penală, care stabilesc că în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele obținute în mod ilegal.

55. Cu privire la cel de-al doilea motiv de neconstituționalitate, Curtea menționează că, în practica aplicării articolului 6 § 2 din Convenție, Curtea Europeană a stabilit că părții acuzării îi revine sarcina de a proba dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția persoanei acuzate de săvârșirea infracțiunii (a se vedea, de exemplu, *Capeau v. Belgia*, 13 ianuarie 2005, § 25, și *Navalnyy și Ofitserov v. Rusia*, § 105, 23 februarie 2016).

56. Astfel, atunci când dovezile furnizate nu pot conduce la formarea unei convingeri ferme și concordante cu privire la vinovăția persoanei acuzate, instanța de judecată trebuie să aplice principiul *in dubio pro reo*, potrivit căruia orice dubiu profită inculpatului.

57. Așadar, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinarea sa în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „se exclud din dosar” de la alineatul (1) al articolului 94 din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ridicată de către dl avocat Vasile Nicoară, în dosarul nr. 1-1038/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 22 mai 2018
DCC nr. 47
Dosarul 56g/2018*